

K O N F E R E N C J E

MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJUM „CELTOWIE I OPPIDA CELTYCKIE
W EUROPIE ŚRODKOWEJ I KOTLINIE KARPACKEJ”

Instytut Archeologiczny Czechosłowackiej Akademii Nauk zorganizował w dniach 21-26 IX 1970 r. międzynarodowe sympozjum poświęcone problematyce oppidów celtyckich i późnej fazy kultury celtyckiej w Europie. Obrady odbywały się w ośrodku konferencyjnym Czechosłowackiej Akademii Nauk w Liblicach koło Mielnika. W sympozjum wzięło udział obok licznej grupy archeologów czeskich i słowackich, zajmujących się problematyką celtycką i zagadnieniami pokrewnymi, 19 gości zagranicznych: z Austrii, Belgii, Danii, Francji, Jugosławii, NRD, NRF, Rumunii, Węgier, Wielkiej Brytanii, Związku Radzieckiego i z Polski — niżej podpisany. W grupie tej znalazła się większość wybitniejszych specjalistów od omawianych zagadnień. W czasie obrad przedstawiono 25 referatów sumujących wyniki najnowszych badań nad kulturą celtycką, a zwłaszcza jej późną fazą, w większości krajów europejskich.

Obrady otworzył prof. dr Jan Filip, dyrektor Instytutu Archeologicznego, który wygłosił też referat wstępny pt. *Die keltische Besiedlung Mittel- und Südosteuropas und das Problem der dazugehörigen Oppida*, wprowadzający w węzłowe problemy badań nad zagadnieniami będącymi przedmiotem sympozjum. Dalsze referaty w pierwszym dniu obrad przedstawili badacze czechosłowaccy: dr L. Jansová z Pragi (*Keltisches Oppidum Závist. Heutiger Stand der Ausgrabung und ihre Ergebnisse* — podsumowanie wyników kilkuletnich, bardzo efektownych badań tego słynnego obiektu), dr P. Drda z Pragi (*Vorburg und Unterburg des Oppidums Závist* — wyniki wstępnych badań „podgrodzi” oppidum w Závisti), dr J. Břeň z Pragi (*Keltisches Oppidum Trisov in Südböhmen* — podsumowanie wyników badań tego oppidum, ze szczególnym zwróceniem uwagi na jego chronologię), dr P. Drda i J. Waldhauser z Liberca (*Das Problem der Viereckschanzen in Böhmen* — weryfikacja dawniejszych i nowe odkrycia celtyckich obiektów kultowych z późnego okresu lateńskiego), dr J. Meduna z Brna (*Die keltischen Oppida Mährens* — omówienie stanu badań nad oppidami morawskimi oraz obszerna informacja o wynikach nowych prac wykopaliskowych na Starym Hradisku, które wydatnie poszerzyły rozpoznanie tego obiektu), dr J. Paulík z Bratysławy (*Die Problematik der Oppida in der Südwestslowakei* — wyniki wstępnych badań oppidum Pohanská w m. Plavecké Podhradie na zachód od Bratysławy), dr B. Benadík z Nitry (*Zemplin und die Frage der keltischen Besiedlung im nordöstlichen Teil des Karpatenbeckens* — omówienie wyników badań oppidum w Zemplinie i kwestii współwystępowania form kultury celtyckiej i dackiej we wschodniej Słowacji) oraz dr K. Pieta z Nitry (*Befestigte Höhensiedlung der Puchover Kultur auf dem „Havránok” in Liptovska Mara* — omówienie wyników nowych badań grodziska „puchowskiego”).

Drugi dzień obrad poświęcono problematyce zachodnioeuropejskiej. Rozpoczęły go referaty dotyczące badań nad oppidami w Galii prof. dr. W. Dehna z Marburga (*Oppida-Forschung in Frankreich. Rückblick und Ausblick*) i dr. O. Büchschützta

z Paryża (*État de la recherche sur les oppida en France* — metody weryfikacji i klasyfikacji typologicznej form oppidów), a dalsze referaty przedstawili: prof. dr F. Fischer z Tübingen (*Die keltischen Oppida Südwestdeutschlands und ihre historische Situation* — przegląd problematyki i szczegółowe omówienie wyników badań oppidum Altenburg-Rheinau), prof. dr W. Krämer z Frankfurtu nad Menem (*Die bisherigen Ergebnisse der Ausgrabungen in dem keltischen Oppidum in Manching und ihre Bedeutung für die Siedlungsgeschichte und Chronologie der Spätlatènezeit in Süddeutschland* — najnowsze podsumowanie wyników wieloletnich badań i problematyki tego kluczowego obiektu), prof. dr S. J. De Laet z Gandawy (*Les oppida celtiques en Belgique. Un status quaestionis* — omówienie wyników rozpoczętych ostatnio metodycznych badań oppidów belgijskich), prof. dr O. Klindt-Jensen z Aarhus (*Ein neuer Wagenfund in einem Haus in Jütland* — problematyka wpływów celtyckich w Jutlandii na marginesie nowych odkryć), dr K. Peschel z Weimaru (*Höhensiedlungen der Spätlatènezeit in Mitteldeutschland* — przegląd stanu badań i szczegółowe omówienie problematyki oppidum Steinsburg koło Römhild), dr R. Spehr z Drezna (*Die Rolle der Eisenverarbeitung in der Wirtschaftsstruktur des „Steinsburg“-Oppidums* — m. in. analiza wielkiej serii narzędzi żelaznych, wydzielenie szeregu warsztatów kowalskich).

W trzecim dniu obrady toczyły się wokół problematyki przedstawionej w następujących referatach: dr Z. Woźniak — *Die jüngsten keltischen Funde in Polen* (omówienie późnolateńskiej fazy kultury celtyckiej i grupy „celto-przeworskiej”), dr J. Reitinger z Linzu — *Die Latènezeit in Österreich* (syntetyczny przegląd problematyki), dr E. Bonis z Budapesztu — *Die Rolle der Lt D Siedlungen in Pannonien* (problematyka osadnictwa późnolateńskiego, ze szczególnym uwzględnieniem wyników badań oppidum na wzgórzu Gellerta w Budapeszcie), dr I. Crişan z Cluj — *Les problèmes concernant la colonisation celtique en Roumanie* (ogólne zagadnienia badań nad pobytem Celtów w Rumunii), dr V. Zirra z Bukaresztu — *Der Stand der Erforschung der keltischen Spätlatènezeit in Rumänien* (syntetyczny przegląd stanu badań materiałów celtyckich, ze szczególnym wydobyciem znalezisk najpóźniejszych), dr J. Todorović z Belgradu — *Die Oppida der Skordisker in den jugoslawischen Mitteldonauegebieten* (ogólny przegląd problematyki), dr D. Dimitrijević z Belgradu — *Slankamen (Acumincum) und andere spätlatènezeitliche Siedlungen in Srem* (głównie omówienie wyników badań bogatych warstw przedrzymskich w Slankamen), prof. dr M. Párducz — *Die Frage des skythischen und keltischzeitlichen Kultur-Kontaktes* (problematyka schyłkowej fazy tzw. kultury scytyjskiej na Węgrzech i jej kontaktów z kulturą celtycką).

Podsumowania obrad dokonał prof. dr J. Filip, który uwypuklił główne problemy poruszone w referatach i dyskusji oraz wskazał najważniejsze braki w badaniach nad oppidami i późną fazą kultury celtyckiej. Ostatnim punktem programu było zwiedzenie oppidum w Závisti, gdzie prowadzone są zakrojone na szeroką skalę badania Instytutu Archeologicznego z Pragi, kierowane przez dr L. Jansovą. Uczestnicy sympozjum mieli możliwość zapoznania się na miejscu z bogatą stratygrafią bramy oppidum i „akropolu”, a także z polową wystawą zabytków. Przy okazji podziwiano wzorową organizację prac oraz wspaniałe zaplecze techniczne, jakim dysponuje ekspedycja wykopaliskowa działająca w Závisti.

Przemyślany dobór referatów zamówionych przez organizatorów i wysoki poziom większości wypowiedzi, uzupełnianych bogatym materiałem ilustracyjnym, sprawiły, że w czasie obrad toczyła się żywa i płodna dyskusja, kontynuowana często także po oficjalnym zakończeniu dnia obrad. Koncentrowała się ona, obok kwestii szczegółowych, głównie wokół takich zagadnień, jak funkcja gospodarczo-spo-

